

Год малой радзімы

«Сёння ў нашай хаце свята»

Выпуск 7

*Паважаныя сябры! З нагоды аб'яўленага ў Беларусі **Года малой радзімы** прапануем вам серыю інфармацыйных выданняў «**Так пачынаецца Айчына**», якая будзе знаёміць вас з літаратурай, якую можна знайсці ў фондах Цэнтралізаванай сістэмы дзяржаўных публічных бібліятэк г. Мінска. Сёмы выпуск серыі прысвечаны народным святам, якія адзначаюцца на тэрыторыі нашай краіны.*

Традыцыйная культура кожнага народа, якая перадаецца ад пакалення да пакалення, з'яўляецца неад'емнай часткай жыцця этнасу і кожнага асобнага чалавека. Знаходзячыся на мяжы Захада і Усхода традыцыйная культура Беларусі, і ў першую чаргу святы, звычаі, каляндарныя абрады, вераванні, адчувалі на сабе пастаянны ўплыў і ўзаемадзеянне з іншымі народамі. У выніку, беларусы стварылі багацейшую самабытную культуру, якая па праву ўваходзіць у залаты фонд сусветнай культуры.

Святы і святочныя дні // Беларуская энцыклапедыя : у 18 т. — Мінск, 2002. — Т. 14. — С. 280—281.

Святы // Беларускі фальклор : энцыклапедыя : [2 т.]. — Мінск, 2006. — Т. 2. — С. 509.

Беларусы. Т. 10. Славянскія этнакультурныя традыцыі / І. У Чаквін [і інш.] ; рэдакцыйная калегія: І. У. Чаквін [і інш.] ; Нацыянальная Акадэмія навук Беларусі, Інстытут мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя К. Крапівы. — Мінск : Беларуская навука, 2007. — 514 с. : іл.

Адамовіч, Я. К. Рана на Івана... : [адраджэнне і святкаванне беларускіх народных свят] / Яўген Кузьміч Адамовіч. — Мінск : Беларуская навука, 2002. — 215 с.

Беларускія народныя святы для дзяцей : [для дзяцей малодшага і сярэдняга школьнага ўзросту] / складальнік А. Коршак. — Мінск : Беларусь, 2019. — 175, [1] с.

Беларусы : сучасныя этнакультурныя працэсы / [Г. І. Каспяровіч і інш.]. — Мінск : Беларуская навука, 2009. — 605, [2] с.

Верашчагіна, А. У. Праваслаўныя святы на Беларусі : дапаможнік для педагогаў, выхавальнікаў, выкладчыкаў факультатыва "Рэлігіязнаўства" / Аляксандра Уладзіміраўна Верашчагіна. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2001. — 124, [2] с.

Верещагіна, А. В. Хрысціянскія празднікі, абряды і таинства в Беларусі в прошлом и настоящем / Александра Владимировна Верещагіна. — Мінск : Беларуская навука, 2018. — 349, [2] с. — (Мир глазами этнолога).

Добры настрой : [гульнівыя і музычныя праграмы пабудаваны на матэрыялах розных рэгіёнаў Беларусі, на аснове фальклорнай спадчыны : зборнік — метадычны дапаможнік для арганізатараў вольнага часу / рэдактар-укладальнік Л. І. Жук]. — Мінск : Красіка-Прынт, 2002. — 127 с. — (Беларусь святочная).

Жывая культура Беларусі : [кніга-альбом : шматвяковыя традыцыі беларускага народа / укладальнік Анцух Л. Ф. — Мінск : Чатыры чвэрці, 2019. — 252 с. — (Культурная спадчына Беларусі ; вып. 5).

Катовіч, А. Культура родавай памяці / Аксана Катовіч, Янка Крук. — Мінск : Беларусь, 2017. — 407 с.

Котаў, М. К. Беларускія традыцыйныя каляндарныя святы / Мікалай Конанавіч Котаў. — Мінск : Пачатковая школа, 2002. — 80 с. — (Народная скарбонка).

Котович, О. Золотые правила народной культуры / Оксана Котович, Янка Крук. — Минск : Адукацыя і выхаванне, 2010. — 590 с.

Котович, О. Сакральны мир традиции. 99 уроков народной культуры / Оксана Котович, Янка Крук. — Минск : Адукацыя і выхаванне, 2019. — 576 с.

Крук, Я. Колесо времени: традиции и современность / Янка Крук, Оксана Котович. — Минск : Беларусь, 2010. — 349, [1] с.

Кухаронак, Т. І. Сацыяльна-педагагічны патэнцыял беларускіх свят і абрадаў : вучэбна-метадычны дапаможнік / Т. І. Кухаронак, В. Г. Кухаронак. — Мінск : БДПУ, 2005. — 108 с. — (Соціальная педагогіка. Соціальная работа ; Вып. 5).

Ліцьвінка, В. Святы і абрады беларусаў : [дапаможнік] / Васіль Ліцьвінка. — Мінск : Беларусь, 2001. — 189 с.

Макарцоў, М. Беларусь святкуе : сцэнарыі народных свят і абрадаў / Мікола Макарцоў. — Мінск : Чатыры чвэрці, 2001. — 132 с.

Трухан, Т. Намінацыя вялікіх гадавых свят у гаворках Палесся / Тамара Трухан // Роднае слова. — 2019. — № 5. — С. 34—37.

Кухаронак, Т. "Мы ж цябе кветкамі ўбіралі...", або Расліны ў каляндарных святах і абрадах беларусаў / Тацяна Кухаронак // Родная прырода. — 2019. — № 3. — С. 41—43.

Цітовіч, І. М. Беларускія святы / І. М. Цітовіч // Пачатковае навучанне: сям'я, дзіцячы сад, школа. Серыя "У дапамогу педагогу". — 2018. — № 5. — С. 50—51.

Жэлудзевіч, І. Кола свят беларусаў : [забава для дзяцей старшай групы (5—6 галоў)] / Інэса Жэлудзевіч // Пралеска. — 2018. — № 3. — С. 75—77.

Крыўко, Т. М. Аб'яднанні па інтарэсах фальклорнага кірунку: формы і метады засваення народнай спадчыны беларусаў / Т. М. Крыўко // Выхаванне і дадатковая адукацыя. — 2017. — № 11. — С. 28—32.

Андрэева, Л. Святы продкаў нашых слаўных / Ларыся Андрэева, Вольга Рудоль // Пралеска. — 2017. — № 3. — С. 76—78.

Наваградскі, Т. Святочна-абрадавыя стравы беларусаў / Тадэвуш Наваградскі // Беларуская думка. — 2017. — № 3. — С. 96—103.

Тэматычная праграма "Спадчына": гадавое кола свят і традыцый : напрамкі дзейнасці педагагічнага калектыву па фарміраванні нацыянальных каштоўнасцей / Л. А. Моніна, Н. Ф. Кананчук // Народная асвета. — 2015. — № 9. — С. 40—43.

Святы Беларусі // Вікіпедыя [Электронны рэсурс]. — Рэжым доступу: <https://be.wikipedia.org/wiki/>. — Дата доступу: 10.02.2020.

Святы зімовага цыкла

Зімовыя святы : зборнік сцэнарна-метадычных распрацовак / [укладальнік А. Я. Камінскі]. — Мінск : Чатыры чвэрці, 2010. — 145, [1] с. — (Бібліятэка беларускага фальклору).

Катовіч, А. Зімовыя святы : [нарысы] / Аксана Катовіч, Янка Крук. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2004. — 118, [1] с. — (Беларускі народны каляндар).

Миронова, Р. Ах, затейница зима! ; [о зимних праздниках] / Регина Миронова // Пралеска. — 2017. — № 11. — С. 30—35.

Каляды

Цімахоўская, Я. Каляду сустракаем, да сябе запрашаем! : [забава для дзяцей старшай групы (5—6 гадоў)] / Ядзвіга Цімахоўская // Пралеска. — 2019. — № 12. — С. 56—58.

Кавалеўская, Г. "Каляда, Каляда! Весяліся, грамада!" / Галіна Кавалеўская // Пралеска. — 2018. — № 12. — С. 64—66.

Герук, М. Ехала Каляда ў чырвоным вазочку : выхаваўчая гадзіна (6 клас) / Марына Герук // Роднае слова. — 2018. — № 12. — С. 69—70.

Зяткіна, Н. М. "Ішла Каляда..." : вечар гульняў для вучняў 5—6 класаў / Н. М. Зяткіна // Беларуская мова і літаратура. Серыя "У дапамогу педагогу". — 2018. — № 11. — С. 60—61.

Буйвіла, С. Калядныя акорды / Святлана Буйвіла // Пралеска. — 2017. — № 12. — С. 70—73.

Гарэлік, Г. І. "Прыйшла Каляда да вашага двара!" : сцэнарый школьнага свята для вучняў 6—9 класаў / Г. І. Гарэлік // Беларуская мова і літаратура. Серыя "У дапамогу педагогу". — 2017. — № 12. — С. 59—61.

Калядкі // Пралеска. — 2017. — № 12. — С. 57—60.

Карніенка, І. М. Анёлы зорку запалілі, Раство Хрыстова абвясцілі : літаратурна-музычная вечарына / І. М. Карніенка, Л. В. Тарасава // Выхаванне і дадатковая адукацыя. — 2017. — № 12. — С. 41—43.

Талатай, С. Калядная казка / Святлана Талатай // Пралеска. — 2017. — № 12. — С. 67—69.

Дубіцкая, А. Каляды / Аксана Дубіцкая // Пралеска. — 2016. — № 11. — С. 75—77.

Кухта, Г. А. "Калядкі ў нашай Наткі" : фальклорна-абрадавае свята / Г. А. Кухта // Пачатковае навучанне. Серыя "У дапамогу педагогу". — 2015. — № 12. — С. 60—62.

Сялянка, Л. "Ідзе каляда, калядуючы..." : сцэнарый тэатралізаванага прадстаўлення / Людміла Сялянка // Роднае слова. — 2013. — № 1. — С. 73—74.

Масленіца

Кавалеўская, Г. Спяваем, ладзім карагод — зіму прагонім ад варот : [забава для дзяцей старшай групы (5—6 гадоў)] / Галіна Кавалеўская // Пралеска. — 2019. — № 1. — С. 79—80.

Шавяленка, Н. На санках катаемся, блінамі аб'ядаемся! : [забава для дзяцей старшай групы (5—6 гадоў), прысвечаная народнаму свята Масленіца] / Наталля Шавяленка, Анжэла Берліна // Пралеска. — 2018. — № 1. — С. 77—79.

Юшкевіч, Н. Вітаем цябе, Масленіца! / Ніна Юшкевіч // Пралеска. — 2017. — № 1. — С. 76—78.

Валатоўская, Н. Традыцыі святкавання Масленіцы беларусаў і ўкраінцаў / Ніна Валатоўская // Роднае слова. — 2016. — № 2. — С. 82—84.

Бельчанка, В. В. Ідзе матухна-вясна / В. В. Бельчанка // Пачатковая школа. — 2015. — № 2. — С. 32—33.

Святы веснаваго цыкла

Веснавыя святы : дапаможнік для настаўнікаў і выхавальнікаў / [аўтары-ўкладальнікі: А. Аляхновіч, А. Лозка]. — Мінск : Беларусь, 2000. — 156, [2] с. — (Бібліятэчка народных святаў і прысвяткаў).

Катовіч, А. Веснавыя святы : нарысы : у 2 кн. / Аксана Катовіч, Янка Крук. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2005. — 2 кн. — (Беларускі народны каляндар).

Гуканне вясны

Валодзіна, Т. Вясна красна на ўвесь свет! Велікодныя традыцыі беларусаў / Таццяна Валодзіна // Наука и инновации. — 2019. — № 4. — С. 80—84.

Чарановіч, І. У. Беларускія народныя веснавыя святы : (святочная праграма для вучняў 5—6 класаў) / І. У. Чарановіч // Беларуская мова і літаратура. Серыя "У дапамогу педагогу". — 2019. — № 3. — С. 49—51.

Шагойка, Л. Прыйдзі, вясна-красна! : сцэнарый свята "Гуканне вясны" (4—5 класы) / Лідзія Шагойка // Роднае слова. — 2019. — № 3. — С. 67—69.

Лікічова, І. Мы вясну гукаем : [забава для дзяцей старшай групы (5—6 гадоў)] / Інна Лікічова // Пралеска. — 2019. — № 2. — С. 75—77.

Петрыман, С. Жавароначкаў вітаем : [забава для дзяцей старшай групы (5—6 гадоў)] / Святлана Петрыман // Пралеска. — 2019. — № 2. — С. 78—80.

Миронова, Р. Вясна-красна, што ты нам прынесьла? : [расказ о весенних праздниках] / Регина Миронова // Пралеска. — 2018. — № 3. — С. 14—18.

Казлоўская, Н. Вясна-красна, завітай да нас! / Наталля Казлоўская, Таццяна Красоўская // Пралеска. — 2017. — № 2. — С. 69—71.

Юхневіч, В. Вясёлы ладзім карагод — вясну гукаем ля варот / Вольга Юхневіч // Пралеска. — 2017. — № 2. — С. 72—74.

Саўко, А. Гуканне вясны : сцэнарый абраду / Алена Саўко // Роднае слова. — 2016. — № 4. — С. 70—71.

Ступчык, Н. Ф. Гуканне вясны : фальклорна-этнаграфічная кампазіцыя для вучняў 5—7 класаў / Н. Ф. Ступчык // Беларуская мова і літаратура. Серыя "У дапамогу педагогу". — 2016. — № 2. — С. 58—60.

Аляхновіч, Н. У. Гуканне вясны : сцэнарная распрацоўка абраду / [Наталля Уладзіміраўна Аляхновіч] // Выхаванне і дадатковая адукацыя. — 2016. — № 1. — С. 42—46.

Ступчык, Н. Гуканне вясны : фальклорна-этнаграфічная кампазіцыя / Наталля Ступчык // Роднае слова. — 2015. — № 3. — С. 72—74.

Жылевіч, А. А. Прыходзь, вясна жаданая! : фальклорнае свята / А. А. Жылевіч // Выхаванне і дадатковая адукацыя. — 2015. — № 2. — С. 20—22.

Саракі, Благавешчанне, Вялікдзень, Радаўніца

Валодзіна, Т. Вясна красна на ўвесь свет! Велікодныя традыцыі беларусаў / Таццяна Валодзіна // Наука и инновации. — 2019. — № 4. — С. 80—84.

Якута, Н. М. Вялікдзень : сцэнарый фальклорнага святкавання / Наталля Мікалаеўна Якута // Выхаванне і дадатковая адукацыя. — 2019. — № 3. — С. 44—45.

Валатоўская, Н. Радаўніца як дзень ушанавання памяці памерлых : традыцыі беларусаў і ўкраінцаў / Ніна Валатоўская // Роднае слова. — 2018. — № 4. — С. 75—77.

Валатоўская, Н. Вялікдзень у каляндарным цыкле ўсходніх славян / Ніна Валатоўская // Роднае слова. — 2016. — № 5. — С. 81—83.

Сівіцкі, У. Благавешчанне ў народным ранневеснавым календары беларусаў / Уладзімір Сівіцкі // Роднае слова. — 2016. — № 5. — С. 77—80.

Басава, Г. Уваскрасенне Хрыстова — Вялікі дзень : да пытання пра найменне рэлігійных свят у беларускай мове / Ганна Басава, Вікторыя Пяткевіч // Роднае слова. — 2014. — № 4. — С. 44—45.

Івашкевіч, Л. В. Фальклорна-экалагічнае свята "Саракі" для вучняў V—VI класаў / Л. В. Івашкевіч // Беларуская мова і літаратура. Серыя "У дапамогу педагогу". — 2013. — № 2. — С. 55—57.

Святы летняяга цыкла

Катовіч, А. Летнія святы : у 2 кн. / Аксана Катовіч, Янка Крук. — Мінск, 2009. — Кн. 1. — 367 с. — (Беларускі народны каляндар).

Летнія святы : дапаможнік для настаўнікаў і выхавальнікаў / [аўтар-ўкладальнік А. Лозка]. — Мінск : Беларусь, 2001. — 161, [2] с. — (Бібліятэчка народных святаў і прысвяткаў).

Купалле

Гуд, П. А. Беларускае Купалле: кампазіцыя і семантыка абрадавых дзей : вучэбны дапаможнік для студэнтаў вышэйшых і навучэнцаў сярэдніх спецыяльных устаноў культуры і мастацтва / Пётр Адамовіч Гуд. — Мінск : Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў, 2006. — 136 с.

Кухаронак, Т. На Купалле сонца йграе... : купальскія традыцыі беларусаў / Таццяна Кухаронак // *Навука і іннавацыі*. — 2019. — № 6. — С. 80—84.

Жэлудзевіч, І. Кола свят беларусаў : [забава для дзяцей старшай групы (5—6 галоў)] / Інэса Жэлудзевіч // *Пралеска*. — 2018. — № 3. — С. 75—77.

Вергеенко, С. Реабілітацыя народнага праздніка, или "Гори, гори ясно, чтобы не погасло..." / Светлана Вергеенко // *Белая Вежа*. — 2017. — № 7. — С. 138—145.

Альпяровіч, А. Гульні з народных крыніц / Алена Альпяровіч // *Пралеска*. — 2017. — № 5. — С. 68—71.

Сочнева, А. С. Ля чароўнага вогнішча : забаўляльная культурная праграма / [Алена Сяргееўна Сочнева] // *Выхаванне і дадатковая адукацыя*. — 2016. — № 6. — С. 43—44.

Гурскі, А. Эстэтыка каляндарна-абрадавай паэзіі Купалля // *Роднае слова*. — 2009. — № 6. — С. 91—94.

Зажынкi, Дажынкi

Сталіцы "Дажынак" / [аўтар тэкста В. І. Лоўгач]. — Мінск : БЕЛТА, 2006. — 127 с.

Саўко, А. Зажынкi : сцэнарый / Алена Саўко // *Роднае слова*. — 2018. — № 8. — С. 73.

Куліцкая, І. Дажынкi : [забава для дзяцей старшай групы (5—6 гадоў)] / Ірына Куліцкая // *Пралеска*. — 2018. — № 7. — С. 77—78.

Радзькова, Г. Дажынкi : фальклорнае свята (8—9-ты клас) / Ганна Радзькова // *Роднае слова*. — 2014. — № 8. — С. 69—71.

Лоўгач, В. Песня года хлебараба / Віктар Лоўгач // *Беларуская думка*. — 2014. — № 2. — С. 13—17.

Святы восеньскага цыкла

Ад верасня да жніўня / [рэдактар-укладальнік Л. І. Жук]. — Мінск : Красіка-Прынт, 2001. — 127 с. — (Беларусь святочная).

Восеньскія святы : дапаможнік для настаўнікаў і выхавальнікаў / [укладальнік А. Лозка]. — Мінск : Беларусь, 1995. — 107, [3] с.

Мядзведзева, В. Беларускі народны каляндар. Восень / Вольга Мядзведзева // *Беларускі гістарычны часопіс*. — 2013. — № 10. — С. 37—40.

Багач, Дзяды

Максімяк, І. М. Багач святкуем, залатую восень шануем : сцэнарная распрацоўка свята / І. М. Максімяк // Выхаванне і дадатковая адукацыя. — 2014. — № 8. — С. 33—35.

Хмялькова, Л. У. Сцэнарый народнага свята "Багач" : для вучняў 8—11 класаў / Л. У. Хмялькова // Беларуская мова і літаратура. Серыя "У дапамогу педагогу". — 2014. — № 8. — С. 59—60.

Гаспадарова, Т. В. Сямейная вечарына "Запалім зорку памяці" : фарміраванне цікавасці да гісторыі свайго роду / Т. В. Гаспадарова, А. І. Пунінская // Народная асвета. — 2014. — № 4. — С. 94—96.

Грамыка, Л. А. Калі прыйдуць дзяды / Людміла Грамыка // Мастацтва. — 2013. — № 6. — С. 14.